

Veridicus

Pater kajetan

Roman po ustnih, pisanih in fiskanih virih

Prinesel je s seboj papirja in sedel za mizo.
 «Zato napišiva in podpišiva pritožbo; v štirinajstih dneh se že lahko vrši shod. Dobro ga pripravimo, razbodbamo po naprednih dnevnikih in povabimo nanj somišljenike iz vse okolice. Trdno sem uverjen, da pridobimo tudi nekaj današnjih farovških kimavcev, ko jim povemo resnico!»
 Strojarski je molče hodil po sobi. Bil je bled in se je grizel v ustnice.
 «Pa kaj je danes s teboj? Menda se vendar nisi ustrašil infamij v Slovencu?» se je čudil trgovec.
 «Nisem se. Ostanem, kakršen sem... Toda, prijatelj, pritožbe ti ne sestavim in ne podpišem,» je odgovoril nadučitelj.
 «Pa zakaj vendar ne?»
 «Ne morem, ne smem!»
 «Kdo ti prepoveduje? — Ah, nadzornik?»
 «Oprosti, a govoriti ne smem... Samo dve besedi naj ti povesta vse: moja obitelj! Razumeš? Potem odpusti!»
 «Dobro, ti si oženjen. Razumem. Ampak Grčar je samski... njemu ne morejo do živga. Grem torej k njemu.»
 «Grčar je v disciplinarni preiskavi. To ti povem čisto zaupno. Ako mu želiš dobro, ga pusti pri miru,» je dejal Strojarski.
 «Sicer pa le pojdi k njemu; če hoče...» in skomizgnil je z rameni.
 Prek je pograbil svoje papirje in skočil k vratom:
 «Dà, dà, zvezali so vaju; vidim, razumem; toda mene in drugih ne morejo. Mi smo neodvisni. Hvala Bogu! Mi smo svobodni obrtniki in davkoplačevalci! K Jamarju grem in k Tičarju: trije trgovci pa že kaj zaležemo pri glavarstvu. Ako se morata vidva umakniti, nastopimo tem energičneje drugi. Zdravi! In glavo pokonci!»

Hitel je domov povedat ženi, kar je zvedel, a sprejela ga je objokana:

«Pravkar sta bili tu obe učiteljici. Pomisli! Obe izstopata iz društva. Morata! Jokale smo vse tri; toda Milka ima tu svoje roditelje, Ana svojega zaročenca, zato se morata pokoriti. Ako ostaneta v društvu, ju obe prestavi kdo ve kam drugam... Obe tako izvrstni pevki! Obe bi tako radi sodelovale pri dramatičnih predstavah! Zaman sem se veselila...»

«In tudi Strojarski se je že moral odtegniti, Grčar pa je — čisto zaupno povedano! — da tega ne izdaš nikomur, Ana! — v disciplinarni preiskavi... Zdražba nas je hudo udarila. Ampak zdaj udarimo mi še huje! Shod mora biti! Zdaj bitim k Jamarju in Tičarju...»

«Oba sta te pravkar iskala...»
 «Čemu? — Iskala sta me? — Oh, glej, saj se spet vračata!»
 V trgovino sta stopila debeli, stari, nadušljivi Tičar in dolgo-kraki Jamar s steklenim desnim očesom.

«Ali že veste, da našim trgovinam zvoni navček?» je začel Jamar.

«Konsum ustanavljajo v farovžu!» je povedal Tičar. «Zdaj je konec sedmero debelih let za nas.»

«In organist je pravil, da ustanove polagoma filijalke po vseh večjih vaseh v okolici,» je dostavil Jamar.

«Fajmošter nas hoče vse tri uničiti, ker smo pri Bralnem društvu in smo zadnji agitrali za poslanca sodnika proti njemu. Kaj je storiti?» je vpraševal Tičar. «Kaj svetujeta? — Za blagoslovljeno specerijo in kotenino bo drvelo vse; mi pa lahko štacune kar zapremo!»

Jamar je naperil svoje levo oko na gospo Ano in dejal:

«Jaz imam preživljati bolno ženo, staro taščo, šestero otrok, deklo, hlapca in sebe: enajst oseb. Ako ne odneham, se podre zame svet... Politik nisem. Kdor kupi in plača, mi je dobrodošel, naj je klerikalec ali liberalci! Že doslej sem težko izhajal, ako sem hotel za otroke vsaj nekaj malega prihraniti. Zato, mislim, bi bilo najpametneje, da gremo vsi trije lepo v farovž in se z župnikom mirno kot možje pomenimo.»

«Župnik se ne bo hotel meniti z nami, ako se mu ne po-

damo popolnoma!» je ugovarjal Prek ves zaripel, ker od razburjenja mu je silila kri v glavo.

«Pa se mu podajmo torej!» je vzkliknil Tičar. «Liberalci mi ne dajo ničesar zastoj, klerikalec me pa uničijo: izbere torej nimamo.»

«Podajmo se — vsaj navidez!» je dejal Jamar. «Druge poti ni.»

«Nikdar! Zdražbi ne! Rajši se dam ubiti! Vse prodam in se izselim! Ali pa začnimo boj: če propademo mi, mora propasti prvi konsum!» je kričal Prek in begal po prodajalni.

Tičar pa je izjavil:

«Povedala sva vam, kako stojimo. Storite, kar hočete; midva pa sva že sklenila: popoldne obiščeva fajmoštra, mu poveva, da nisva nobena politika, nego le trgovca, da tudi člana Bralnega društva nista več ter da bova volila za poslanca njega in agitrala zanj v svojih trgovinah — on pa naj konsuma ne ustanovi!»

In Jamar je potrdil:

«Tako je, ker drugače ne gre; jaz imam preživljati bolno ženo, staro taščo, šestero otrok, deklo, hlapca in sebe: enajst oseb!»

Nato sta šla...

Tiste dni se je prvič oglašil orožniški stražmojster pri Ramovšu. Prišel je ob zelo nerodnem času. Dacar je ležal bled, z zavezano glavo in ovito nogo, ves slab in negiben na železni vojaški postelji; z obrazom ležeča na blazini pa je sedela ob njem in jokala Rotarjeva Manica. Na videz je bil položaj torej zelo mučen. Pa ni bilo nič hudega.

Dacar je stanoval v stolpičasti hišici neke vdove na koncu vasi, prav tik nekdanjega kamenoloma. Grmovje in drevje je hišico že skoraj popolnoma obraslo, zaraslo in preraslo, tako da je bilo videti, kakor bi raslo drevje in grmovje po zidovju in po strehi. Samo pročelje je bilo golo.

V pritličju je imela vdova sobo, kuhinjo in še par lukenj, v prvem nadstropju pa Ramovš svoje stanovanje. V pritličju so vodila vrata od spredaj, v prvo nadstropje pa je bil poseben vhod s strani z rebri, zakrit po grmovju.

Razpisuje se

zidarsko, tesarsko in mizararsko delo o pri-
 liki prezidave občinskega poslopja v Do-
 lenjem Logatecu. Načrt je vsak dan od 9. do
 12. ure na vpogled v občinski pisarni Dolenji
 Logatec. Pismene ponudbe je vlagati istotam
 do 25. avgusta t. l. Odbor si pridržuje pravico,
 da odda delo svobodno ne ozira se na najnižjo
 ponudbo. 4472 a

Predstojništvo občine Dolenji Logatec.

Lovci, strelci,
 oglejte si puške!

Informirajte se glede
 popravil!

Puškarna pav. F 158. 4465 a

Potrebujem za žago

in sicer žagarja-mojstra in po enega
 mojstra za žago-jarmenico, drugega pa
 za cirkularko. Ti mojstri morajo biti
 samostojni in po možnosti neoženjeni.
 Pismene ponudbe z navedbo plače je
 poslati na naslov:

Eksplatacija šuma
 Pavle Vojnović

4457 Supetar, otok Brač, Dalmacija.

Opozorjamo gospode trgovce
 da razstavljamo naše

železno pohištvo

na vzorčnem velesejmu v paviljonu „G“ 229 St.

„Zmaj“, ind. železnine d. d.

Zagreb, Petrinjska ulica 3.

Oglejte si na velesejmu v
 paviljonu „E“ št. 92
 izdelke, ki jih nudi

PRAŽARNA ŽIKA

Boljših žitnih kav sploh ne dobite!

Stara tovarna nogavic in pletenin Ustanovljena
 M. FRANZL & SIN 1888
 v Ljubljani, Privoz 10. Poštni predal 44.
 Lastnik: Feliks Franzl.

NAJBOLJŠI NAKUP

PAPIRJA IN LEPENKE

IZVRŠI

TVORNICA PAPIRJA IN LEPENKE

J. BONAČ V LJUBLJANI

ČOPOVA CESTA ŠTEV. 16

NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU ŠT. 63 in 64

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in
 tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom
 obrestuje po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvo in
 zastavitvi.

1853a

Ivan Potočnik - Kranj

paviljon na velesejmu „I“ 393 b (takoj desno
 pri vhodu), ima v zalogi vse vrste usnjenih iz-
 delkov, kakor tudi usnjene suknjiče, taške za
 gospodinje itd. 4396a Prosim, obiščite me!

Napredno obrtniško društvo v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu naslednje
 obrtnike:

Kleparji:

Pičman Lovro, Strelška ulica 29.

Mizarji:

Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4,
 Perko Matija, Zgor. Siška (telefon 372),
 Šenica Jožef, Za Bežigradom 5,
 Škafar Franc, Rimska cesta 16.

Zaloga pohištva:

Škafar Franc, Rimska cesta 16.

Ključavničarji:

Geyer Rudolf, Cesta na gorenjsko železnico,
 Rebek Josip, Cankarjevo nabrežje 9.

Soboslikarji:

Rožič brata, Vegova ulica 8,
 Špeletič Štefan, Rimska cesta 16.

Pleskarji:

Rožič brata, Vegova ulica 8,
 Bricelj Ivan, Dunajska cesta 16.

Vodovodni inštalaterji:

Pičman Lovro, Strelška ulica 29.

Parketarji in zaloga parketov:

Puh Josip, Gradaška ulica 16,
 Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4.

Krojači in krojačice:

Iglič Fran, Kolodvorska ulica 28,
 Kersnič Ivan, Resljeva cesta 1.

Brivci:

Franchetti Engelbert, Dunajska cesta 20
 Loborec Franc, Rimska cesta 21,
 Zajc Franc, Dunajska cesta 12,
 Gjud Ivan, Stari trg 28.

Knjigovezi:

Jakopič Ivan, Cankarjevo nabrežje 8.

ZALOGA KLAVIRJEV IN PIANINOV

najboljših tovarn Bösendorfer, Czapka,
 Ehrbar, Schweighofer, Original Stigi
 itd.

Jerica Hubad, roj. Dolenc

LJUBLJANA, Hilšerjeva ulica št. 5.

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu
 poznani kot najboljši

Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Prodaja na obroke
Ljubljana, Selenburgova ul. 3

Centrala za SHS:

Zagreb

Marulićeva ul. 5

Zastopstva v vseh mestih